

blockchain aristokrat v ý

Text Vladan Šir
Foto Vojtěch Veškrna

Čerstvý třicátník William R. Lobkowicz se pomocí moderních technologií vrhá do péče o sedmisetleté dědictví roudnické větve českého šlechtického rodu. A prošlapává cestu filantropii a mecenášství do jednadvacátého století.

```
BBU
8658100
6:u8irk
:000.
.. J0ej JX      05 MB      ,qr E0i ..
:00 10N 00iv0S :000000 MB:100 00ir00
:00::0q000XEj 00Z F00000r 00U F0x01PZE.u00
G2u00J ,ruM0Mv :0Z::iiii00 200Zji ,FEZJFN
q00 00 x000000000r.000U0000 U0000000N: 00 007
:Pv 07 000000000001 00r0r0G M000000000 MB 55.
00v001000000000000: 07 70 F00000000000.0LF0E
NB1: 000000000000000 00000 0000000000000q u0u
:00.v000000000000000 rJLu. 000000000000:100
FSi:j0000007::i20i.200qY v0Jii:000000L:7ku
00u LvUq rMB0L :000000 u00G. ZJLr 000
. 00j r00000000: r00000000 50M .
```

SEDÍME V SALONKU s jedním z nejúžasnějších výhledů na panorama Prahy. Pohled strmě padá po svahu zahrad Pražského hradu, pak se rozběhne po červených malostranských střechách, na Karlově mostě přeskáče Vltavu, odrazí se od zlaté střechy Národního divadla a pádí dál ke skleněným věžím administrativních budov na horizontu pankráckého vrchu. Salonek je schován za jedním z oken Lobkowiczkého paláce – jediného paláce v soukromém rodinném vlastnictví v rozlehlém komplexu Pražského hradu, ve kterém sídlí mimo jiné stálá expozice uměleckých sbírek tohoto starého českého rodu včetně obrazů od Bruegela, Cranacha a Velázquez a rukopisných partitur Beethovena a Mozarta.

Ale nepřišli jsme sem obdivovat staré mistry, atmosféru paláce ze šestnáctého století nebo nerušený výhled na pražské památky. S Williamem R. Lobkowiczem se budeme bavit o blockchainu, kryptoměnách, NFT, umělé inteligenci a LiDARu.

V osobě čerstvého třicátníka se dávná historie rozvětvené šlechtické rodiny pojí se současností či spíše bezprostřední budoucností. Na nohou má trendy tenisky Veja, neformální džíny kombinuje s bílou košilí s manžetovými knoflíčky a kostkovaným sakem. William Lobkowicz, který se narodil ve Spojených státech a česky mluví s přízvukem prozrazujícím, že jeho první řečí je americká angličtina, patří do roudnické větve rodu, jehož počátky sahají do čtrnáctého století a jehož moderní historie věrně kopíruje turbulentní české dějiny uplynulého století.

Williamův pradědeček Maxmilián se účastnil vzniku první Československé republiky a o dvacet let později byl nacisty okupujícími její torzo shledán nepřítelem, jehož majetek zabavili. Po druhé světové válce, kterou strávil v Londýně jako velvyslanec exilové vlády, se vrátil do vlasti, jenže tu musel záhy opustit a jeho majetek tentokrát zabavili komunisté. Odešel do Ameriky, kde se mu narodil syn a posléze vnuk William, který následoval otce do

už samostatného Česka, kde společně pečují o restituované rodové dědictví. Za Atlantik si pak ještě odskočil studovat dějiny umění na Harvardově univerzitě.

Po odprodeji části majetku zahrnujícího především lesy a polnosti se roudničtí zaměřili hlavně na kulturu a turistiku, ponechali si palác na Pražském hradě, zámky v Roudnici nad Labem a Nelahozevsi a hrad Střekov v Ústí nad Labem. Nedávno se jim vrátil rovněž rodný dům Antonína Dvořáka v Nelahozevsi, jež začátkem léta otevřeli veřejnosti. Zdevastované památky včetně sbírek umění a archiválií teď budou desítky let postupně opravovat mimo jiné s pomocí štědrých donátorů. William přitom vsadil na technologické inovace, které svět mimo kruhy IT nadšenců stále teprve oūkává.

PO DVOU LETECH PŘÍPRAV v srpnu spustil jakýsi lobkowiczský mecenášský e-shop. Jedná se o webovou platformu s názvem Proof of Patronage, jejímž prostřednictvím roudničtí chtějí shromažďovat finanční prostředky od donátorů na restaurování vybraných děl ze své rozsáhlé sbírky umění, hudebních partitur či knih. Stejně pohodlně jako při výběru bot nebo telefonu si mecenáši mohou vybrat z nabídky děl, jež jsou zralá na opravu, a pár kliknutími přispět na jejich záchranu. Částka nutná na restaurování díla představuje „hodnotu“, již zájemci kliknutím uhradí. Za to dostanou veškeré informace o díle, dokumentaci o průběhu jeho oprav, snímek finálního stavu a samozřejmě i případné potvrzení o daru

pro finanční úřad. Nebudou chybět odměny, jako je možnost navštívit restaurátorskou dílnu, nechat u díla v muzeu umístit plaketu se jménem a poděkování ve výroční zprávě sbírek. To vše už je známo z fyzického světa.

Ovšem díky technologiím, jež platformu pohánějí, navíc získají nezníčitelný, nezczitelný a nesmazatelný digitální glejt, že přispěli k záchraně cenného uměleckého předmětu, který je už navždy spojil s historií jednoho z nejstarších českých rodů. Mladý Lobkowicz totiž po relativně nedávné rodinné zkušenosti s měnicími se režimy odmítá spoléhat na náhody. Inspiraci pro technické řešení projektu našel mezi dokumenty v rodinných sbírkách, kde objevil rukou psané potvrzení, že jeden z jeho předků – Ferdinand Josef, osmý kníže z Lobkowicz – byl mecenášem slavného skladatele Ludwiga von Beethovena a roku 1821 mu věnoval 175 zlatých.

„Ten účet od Beethovena je dokument ukazující, že my Lobkowiczové jsme byli Beethovenovi mecenáši,“ říká William. „Ale kdybychom ten papír neměli, kdybychom ho ztratili, nemáme žádný důkaz, že jsme těmi mecenáši skutečně byli.“

Ve Williamových očích je onen papír s ručně psaným potvrzením nedokonalým předchůdcem ryze současného digitálního nástroje – NFT, tedy nezastupitelného tokenu. Na rozdíl od papírového, rukou psaného potvrzení vidí mladý Lobkowicz výhodu v tom, že NFT se nedá v průběhu dějin ztratit, nemůže shořet v požáru a nikdo je neukradne nebo neznárodní. A tak pro rodinný mecenášský projekt našel způsob, jak potvrzení o příspěvku – čili proof of patronage – uchovat bezpečněji.

UŽ TO VYPADALO, ŽE POKUS S BLOCKCHAINOVOU PLATFORMOU A NFT USPĚJE A BUDE MOŽNÉ SE PUSTIT DO ZPRACOVÁNÍ JHO FINÁLNÍ PODOBY. JENŽE DO TOHO PŘIŠEL KRACH TOKENOVÉ BUBLINY A PROPAD NA TRZÍCH S KRYPTOMĚNAMI

Ten účet od Beethovena je dokument ukazující, že my Lobkowiczové jsme byli Beethovenovi mecenáši. Ale kdybychom ten papír ztratili, nemáme žádný důkaz, že jsme těmi mecenáši skutečně byli

NEZASTUPITELNÉ TOKENY jsou stejně jako technologie blockchainu, na němž jsou založeny, relativně novým nástrojem. Blockchain – decentralizovaná databáze, která uchovává chronologický řetězec záznamů a chrání ho proti neoprávněným změnám – spatřil světlo světa společně s kryptoměnou bitcoin v roce 2008, kdy člověk či skupina vystupující pod přezdívkou Satoshi Nakamoto publikovali dokument Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System popisující koncept decentralizované digitální měny a technologii, na níž je založena.

Bitcoin a další digitální platidla jako ethereum nebo litecoin slibují na poli plateb a transakcí lepší ochranu soukromí, rychlost, transparentnost a nezávislost na vládních či centrálních orgánech, než jaké nabízejí tradiční centralizované peníze obhospodařované státy, takzvané fiat měny nebo také měny s nuceným oběhem. Na druhou stranu vyvolávají obavy z podvodů, nedostatečné regulace a velmi vrtkavé hodnoty. Dějiny bitcoinu jsou sledem vzestupů a strmých pádů – například v dubnu 2013 spadla cena z 266 na 50 dolarů za bitcoin, v lednu 2022 z 69 tisíc na 35 tisíc dolarů.

NFT se objevila o několik let později, nejprve jako „barevné mince“ reprezentující akcie, předměty a další digitální aktiva a poté jako plnohodnotné tokeny v rámci blockchainů. Prvním byl roku 2014 Quantum výtvarníka Kevina McCoye a podnikatele Anila Dashe, jenž měl podobu animace v ekosystému měny namecoin. V roce 2017 projekt CryptoPunks publikoval kolekci deseti tisíc pixelových postavček, s nimiž se obchodovalo přes ethereum. Časem vznikly specializované platformy jako OpenSea, představující jakási tržiště pro prodej a nákup NFT.

Díky nově vytvořené infrastruktuře se s obchodem s digitálními uměleckými díly roztrhl pytel. Ceny rostly, kolem NFT vypukla nefalšovaná nákupní horečka a s vídinou rychlého zisku se začalo spekulovat ve velkém. Roku 2021 do rozjetého vlaku naskočily – a nový trend tím posvětily – i vážené konzervativní instituce jako například londýnská aukční síň Christie's, jež vydražila práci autora s přezdívkou Beeple za 69,3 milionu dolarů (více

než 1,6 miliardy korun). Ale nešlo jen o umění – první tweet spoluzakladatele Twitteru, dnes sítě X, Jacka Dorseyho se tehdy prodal za 2,9 milionu dolarů.

Přidaly se i umělecké a sbírkotvorné instituce. Florentská galerie Uffizi v květnu 2021 nabídla k prodeji digitální kopii obrazu *Doni Tondo* Michelangela Buonarrotiho spojenou s NFT a tenhle obyčejný, i když vysoce kvalitní a detailní JPG slavného plátna prodala za zhruba 140 tisíc eur (3,5 milionu korun). Jenže z transakce dostala jen polovinu, druhá připadla firmě zajišťující výrobu digitálního obrazu, a tak italská vláda všem státům provozovaným kulturním institucím v obavách z podvodů další podobné projekty zatrhl.

S NFT a technologií blockchainu koketovala i další velká muzea jako petrohradská Ermitáž, londýnské British Museum nebo newyorské Museum of Modern Art. Mnohé kulturní instituce se s nástupem nového tisíciletí pustily do digitalizace svých sbírek a archivů, takže měly k dispozici dostatek digitálních statků, jež šlo převést na tokeny, a s jejich pomocí oslovit veřejnost, která do jejich expozic dosud fyzicky nezavítala. A také dostaly šanci vydělat peníze, o které přišly během covidových lockdownů. Ostatně v té době své aktivity většina muzeí a galerií přesunula do virtuálního světa. Zjistily tak, že oproti fyzickým expozicím mohou v digitálním světě oslovit veřejnost kdekoli na planetě a podstatně rozšířit svůj záběr i příjmy – pokud projekty správně připraví.

Příklad nepříliš úspěšné akce galerie Uffizi, obavy, že tvorba NFT čili mintování spotřebovává obrovské množství energie, ale i strach z plagiátorství způsobily, že bublina s digitálním uměním ve druhé půlce roku 2022 splaskla a vysoká poptávka po tokenech se vypařila.

Skepsi posílilo i spektakulární zeměměřené na kryptotrhu koncem roku 2022, kdy byl zatčen zakladatel burzy FTX Sam Bankman-Fried. V důsledku toho se propadla nejen hodnota kryptoměn, ale rovněž důvěra v celý ekosystém. A s tím se svezl i propad zájmu o NFT, kolem nichž se od té doby našlapuje velmi opatrně.

„Dnes se na NFT spousta lidí dívá tak, že to byla jenom velká bublina,“ říká Julie Šislerová, zakladatelka komunity Holky v Metaverse a popularizátorka NFT. „Říká se, že jsou mrtvá, ale to jen proto, že je většina lidí vnímala jako prostředek k obchodování s obrázky. Spekulace ale není jejich hlavní podstata, důležité je právě využití blockchainu, jehož přínosy jsou obrovské. Jde jen o nalezení správných způsobů, jak tuto technologii využít.“

WILLIAM LOBKOWICZ si tu horskou dráhu vzednuté vlny zájmu o NFT a následného pádu užil z první řady. Srpnovému spuštění jeho mecenášské platformy totiž předcházely dvě generálky, díky nimž se seznamoval s fungováním blockchainu a na zkušenou vyrazil do Paříže, Londýna a Kalifornie.

„Navštívil jsem tam různé lidi z oboru, kamarády z univerzity, kteří pracují v technologiích a z nichž někteří jsou zarytí příznivci blockchainu. Pak jsem strávil čas v Paralelní Polis (*pražská nezisková organizace zabývající se technologiemi a kryptem, pozn. red.*), kde mi také poradili. Musel jsem se hodně učit, nebyť arogantní a umět říkat, že něco nechápu. Věcem se učím porozumět pomocí kontextu z historie a to je i důvod, proč používám ten příklad s Beethovenem,“ říká s tím, že se setkával jak s lidmi z kryptosvěta, tak z kultury a umění, aby se nestal pouze techno geekem, ale dokázal se na blockchain dále dívat jako běžný uživatel.

Onou generálkou byla v letech 2021 a 2022 akce Non-Fungible Castle, v jejímž názvu se spojuje odkaz na NFT i zámek či hrad. Na Pražský hrad sezval nejruznější umělce využívající NFT, zástupce muzejních institucí i podnikatele a společně s nimi v rámci debat hledal příležitosti, jež blockchain a kryptoměny nabízejí. Vedlo to k zají-

mavým setkáním, kdy vedle sebe stáli představitelé vážených institucí, jako je šéf muzea Salvadora Dalího, a člověk vystupující pouze pod přezdívkou G Money.

Zároveň účastníky vyzval, aby přes NFT a blockchain podpořili restaurování děl ze sbírky. Díky tomu se podařilo do restaurátorských dílen poslat více než šedesát obrazů. Už to vypadalo, že pokus s blockchainovou platformou a NFT uspěje a bude možné se pustit do zpracování jeho finální podoby. Jenže do toho přišel krach tokenové bubliny a propad na trzích s kryptoměny. Světová veřejnost byla znovu na pochybách, zda celá technologie není jen vysoce sofistikované se tvářící podvod.

Lobkowicz však na technologie nezanevřel. Vědom si skutečnosti, že kryptosvět má u většiny populace pověst temného undergroundu, spojil se na zabezpečení projektu s úspěšným českým studiem Artiffine, které se specializuje na tvorbu prostředí web3, tedy také blockchainu a NFT, a podílelo se na pokusném prodeji restaurátorských tokenů v rámci Lobkowiczovy hradní akce.

Hlavním úkolem studia bylo vyřešit právní stránku donátorského projektu, takzvaný legal compliance čili soulad s právní úpravou, a poskytnout mecenášům jistotu, že jejich příspěvky neskončí v kryptoundergroundu. V Artiffine měli už tehdy zkušenosti se složitými projekty stejně jako s prací pro velké korporace, a právě pro takové firmy je právní čistota zásadní otázkou.

„Žádný právní rámec v Evropě neumí s kryptoaktivy stoprocentně nakládat,“ říká spoluzakladatel Artiffine Jan Zibner. „Právo reaguje až ex post na nějaký vývoj, to znamená, že nemůžete právně upravovat něco, co bude existovat v budoucnu nebo existuje jako horká novinka.“

A tak jsou všechny dnešní blockchainové projekty budované na zelené louce a šité na míru těm, kdo za nimi stojí. Úplně nové jsou veškeré smluvní podmínky, ochrana soukromí a všechno, co ve fyzickém světě už dávno má své šablony, jako je ochrana spotřebitelů, stížnosti, reklamace, námitky.

„Musíte vzít (stávající právní) normy a zamyslet se nad tím, do jaké míry jsou uplatnitelné v oblasti umělé inteligence,

Potřebujeme přestat používat pojmy jako NFT a blockchain, protože spotřebitelé nemusejí vůbec vědět, co se děje na pozadí, na jaké technologii běží. Lidé nevědí, jak funguje Apple Pay, internet, jaké za tím běží protokoly. A nepotřebují to

ce, blockchainu a dalších technologií,“ říká Zibner. „Vlastně vytváříte na míru nový právní systém, který nemůžete od nikoho opsat, musíte ho z nuly vytvořit, není o co se opřít. To mě na tom láká, je to výzva, pole neorané, pískoviště, na kterém si můžete stavět víceméně cokoli. Nic, co uděláte, není špatné, ale zároveň to není nutně dobře. Je to oblast, kde se teprve přemýšlí nad tím, jak bude vypadat.“

Zvláštností lobkowiczského projektu, která jej odlišuje od komerčních subjektů, byla skutečnost, že se platforma připravovala pro neziskovou organizaci, sbírku umění. Většina technického a právního zázemí se však od jiných projektů svou povahou neodlišovala.

Julie Šislerová vidí kromě obav z právního vakua ještě jednu překážku, jež dosud bránila většímu rozšíření blockchainové technologie – všechny pojmy jako kryptoměny, blockchain a NFT jsou pro neznalou veřejnost těžko pochopitelné. „Úskalí NFT je, že se tváří navenek příliš technicky,“ říká. „V podstatě potřebujeme přestat používat pojmy jako NFT a blockchain, protože spotřebitelé nemusejí vůbec vědět, co se děje na pozadí, na jaké technologii běží. Lidé nevědí, jak funguje Apple Pay, internet, jaké za tím běží protokoly. A nepotřebují to. Je to jako s každou novou technologií – samotná technologie není produkt, měli bychom na ni nahlížet jako na nástroj. Vývojáři už si to začínají uvědomovat. Potřebujeme do ní dostat UX designéry a marketéry, kteří to přeloží běžné populaci, aby to bylo srozumitelnější.“

Jakmile se podaří prolomit tuto bariéru, jsou podle ní možnosti blockchainu neomezené. Technologie umožňuje institucím a firmám budovat novým způsobem komunitu svých příznivců, mecenášů nebo zákazníků a efektivně s nimi pracovat. Stačí si pořídit NFT nebo jej získat v rámci podpory určitého projektu, a jeho majitelé se automaticky stanou součástí komunity podobně smýšlejících lidí nebo spotřebitelů s podobným vkusem a návyky. Odměnou jim pak mohou být VIP vstupy na pořádané akce, přednostní přístup k informacím a produktům, unikátní obsah nebo také exkluzivní slevy.

„Na tomto principu už dnes budují komunity velká umělecká jména, kulturní instituce nebo třeba fotbalové kluby,“ říká Šislerová s tím, že na rozdíl od stávajících postupů však instituce a firmy nemají žádné údaje o členech těchto komunit: žádné e-mailové adresy, telefonní čísla nebo adresy. V rámci blockchainu jsou lidé zcela anonymní, mohou vystupovat pod přezdívkami a jejich jedinou stopou je kód takzvané peněženky, kam si ukládají svá NFT, kryptoměny a další digitální statky – aniž by k ní ovšem měl kdokoli jiný přístup. „To je jediné, čím figurujete v digitálním světě.“ Dodává, že digital ownership je jen začátek a s rozšiřováním umělé inteligence se blockchain stane důležitou protívahou pro kontrolu deepfakes, zabezpečení infrastruktury a poskytování zdroje původu pro tvůrce a vývojáře.

LOBKOWICZ S ARTIFFINE věděli, že je třeba vyvinout mecenášskou platformu tak, aby z ní blockchainový motor příliš nevyčuhal a neodrazoval případné donátory. A tak se po vyřešení právního rámce začátkem letošního roku pustili do práce na technologickém řešení, jemuž dali záměrně formu podobnou e-shopu.

K účasti v platformě tak vůbec není třeba zjišťovat si, co je blockchain a jak funguje, ani si pořizovat bitcoiny, etherea nebo kryptopeněženky. Všechny nutné blockchainové operace platforma provede za donátory, kteří do tohoto světa nechtějí zabřednout. A pokud nebudou mít zájem o vytvořené NFT, protože třeba nemají právě vlastní peněženku, do níž by je uložili, nemusejí se o něj hlásit, přesto bude existovat.

„Nezáleží na tom, jestli příspěvek zaplatíte fiatem, nebo kryptoměnou, NFT stejně vydáme, protože ho vidíme jako důkaz v historii, že transakce proběhla,“ říká Lobkowicz. „A i když někdo nechce claimovat NFT („vzvednout si“, pozn. red.), nevadí. Stejně uhradíme poplatek (za jeho vytvoření, pozn. red.). Lidé si vytvoří účet na

našich webových stránkách, tím se vytvoří i kryptopeněženka v pozadí a NFT mohou claimovat později.“

Ostatně celý projekt si musel nechat posvětit hned dvěma správními radami neziskových organizací, jež radí v různorodých projektech, aktivitách a iniciativách. Věkový průměr v obou přítom dalece převyšuje jeho třicítku. „Finálním testem bylo, když jsem dal platformu otestovat mojí babičce, které je čtyřiašedesát, abychom zjistili, jestli bude ochotná něco získat. A pokud ano, bude to znamenat, že všechno funguje,“ vysvětluje.

Lobkowicz se domnívá, že navzdory nedávnému propadu popularity NFT i kryptoměn mají obě technologie velký potenciál. A tak plánuje, že díky donátorské platformě rodina nechá restaurovat až patnáct uměleckých děl ročně. Pokud se osvědčí, její záběr může jít daleko za hranice kamenných stěn lobkowiczských hradů a zámků.

V budoucnu by ji mohly používat i další instituce jako Národní muzeum, ale nejen ty kulturní, třeba Zoo Praha by mohla sloužit v rámci populárního adoptování zvířat. „Nemusí to být jen umění,“ říká Lobkowicz.

MLADÝ LOBKOWICZ má však s technologiemi jednadvacátého století mnohem širší plány, než je vybudování pohodlné platformy pro mecenáše. Rád by, aby na blockchainu „běžel“ celý rodový majetek – tedy aby posloužil jako digitální inventární kniha pro soupis všech sbírek a nemovitostí.

„Blockchain obecně je technologie, která pro nás jako rodinu dává velký smysl. O svůj majetek jsme přišli už dvakrát kvůli autoritativním režimům. Do budoucna nevíme, co se stane, a na blockchainu je zajímavé, že se s ním dá vytvořit public ledger (veřejný, transparentní záznam, pozn. red.), kde můžeme vidět přesně, kdo co vlastní. To je výborná věc.“

Štěstím v neštěstí uplynulého století bylo, že oba totalitní režimy, které tak rády zabavovaly cizí majetek, si o něm vedly pečlivé záznamy, a tak se měla

Blockchain je technologie, která pro nás jako rodinu dává velký smysl. O svůj majetek jsme přišli už dvakrát kvůli autoritativním režimům. Do budoucna nevíme, co se stane, a na blockchainu je zajímavé, že se s ním dá vytvořit public ledger, kde můžeme vidět přesně, kdo co vlastní

VELMI PRAKTICKÝM POMOCNÍKEM

jím je také skenovací technologie LiDAR, kterou v posledních letech využívají například automobily ve svých asistenčních systémech a jež umožňuje vytváření trojrozměrných modelů objektů a prostředí. S její pomocí Lobkowiczové například sestavují přesnou mapu vysokého skalního masivu, z jehož vrcholu shlíží hrad Střekov na Ústí nad Labem. „Díky mapám můžeme začínat navrhovat přesné umístění sítí, které padání kamenů zamezí,“ říká William nad modelem skaliska v notebooku.

Z Prahy pak ještě na skok vyrážíme na zámek Roudnice, jenž se tyčí nad hlavním náměstím severočeského města na břehu Labe. Mladý Lobkowicz s kastelánem nás provázejí zrekonstruovanou kaplí, sklady plnými starožitného nábytku i koncertním sálem, který tu kdysi vybudovala komunistická armáda pro svou hudební školu.

Opět pomocí LiDARu chce rodina celý roudnický zámek naskenovat a převést jej do digitální podoby. „To bude ještě zajímavější než Střekov, protože tady je historie dlouhá devět set let. Pod barokním exteriérem je románský hrad a nikdo neví, jak přesně vypadá,“ vysvětluje Lobkowicz s tím, že nejen historikové budou blahem bez sebe. Majitelé zámku zároveň zjistí, kudy přesně vedou třeba elektrické kabely a další rozvody, což usnadní práci při budoucích opravách.

„A to je náš přístup k technologiím. Přemýšlíme, jak nám můžou pomoci pochopit naši historii,“ shrnuje William Lobkowicz strategii nasazení nejmodernějších technologií ke správě historického rodového majetku. „Mám rád technologie, ale myslím si, že se mají používat tehdy, pokud mají nějaký důvod nebo cíl.“

rodina v restitucích o co opřít. Bylo to ovšem zdouhavé a komplikované – ke každému předmětu se musela psacím strojem vyplnit karta a s tou žádat o jeho navrácení. Přitom jen archiv knih v majetku Lobkowiczů má přes čtyři a půl kilometru na délku.

„V tomto pojetí je blockchain další technologickou etapou zaznamenávání dat,“ říká Zibner z Artiffine. „Dříve existovaly papír a tužka a knihovny, kde se knihy řadily podle názvu nebo jména autora, knihovnice měly katalog s kartičkami, kde dokázaly vyhledat, kde knížka nebo šanon jsou. Pak přišly centralizované databáze typu Excel, kam se kartičky přepisovaly, daly se rychle kopírovat a v centrálním indexu šlo vyhledávat. Dalším vývojovým stupněm byly cloudové technologie, protože centralizovaná databáze je riziková ve chvíli, kdy není online přístupná, někdo ji smaže a podobně. Ale v cloudu je to nesmazatelné, protože to má nějakou historii, je to přístupné ze všech koutů světa. A teď přichází blockchain.“

Ten je databází, která je jednak v cloudu, ale zároveň nesmazatelná. A co více, oproti cloudu je každá zaznamenaná změna – i kdyby se ji někdo nakrásně snažil jakkoli zastřít –

neustále viditelná. Ve chvíli, kdy bude existovat aspoň jeden počítač s přístupem k blockchainu kdekoli na světě, bude blockchain dávat stoprocentně zabezpečenou informaci o tom, jaký byl historický vývoj a situace s daty, jež v něm jsou zaznamenána. „Kdyby nastoupil režim, který by znárodňoval, a pak se opět restituovalo, bude snazší vzít přístup do té databáze a převést ho do hmatatelných a rozpoznatelných dat,“ říká Zibner.

Kromě blockchainu teď Lobkowiczové testují také umělou inteligenci a ve spolupráci s ČVUT v Praze se snaží zjistit, jak mohou tuto technologii využít při skenování dokumentů v rodovém archivu. Některé z nich jsou psané starou češtinou, polštinou a němčinou a počet lidí, kteří je v Česku ovládají, se dá spočítat na prstech jedné ruky. Za pár let jim už však nemusí rozumět vůbec nikdo, takže se vyvíjejí algoritmy, jež dávají varianty těchto jazyků budou umět přečíst a pak správně katalogizovat. „Umělá inteligence je úplný game changer,“ říká Lobkowicz.

VLADAN ŠÍR je redaktorem WIRED. Většinu profesní dráhy zasvětil časopisům, mimo jiné vedl magazíny Dolce Vita, Proč ne?! Hospodářských novin a Pátek Lidových novin. Když nepíše, překládá nebo proniká do tajů elektromobility.

